

► TEMA

Delictes i penes

Dilluns 13 de novembre el grup parlamentari socialista en el Congrés dels diputats va registrar la proposició de llei orgànica 'd'amnistia per a la normalització institucional, política i social de Catalunya'. La iniciativa arriba enmig d'una extraordinària controvèrsia política i social sobre la seva constitucionalitat i oportunitat política.

L'amnistia en el context europeu

♦ Antoni Llabrés Fuster *

En el debat suscitat entorn de l'amnistia als fets del procés s'entremesclen desordenadament tres qüestions que pertanyen a nivells d'anàlisi diferents: si resulta conciliable amb la Constitució de 1978 la figura de l'amnistia en abstracte; si és constitucional, en concret, l'amnistia als fets del procés vehiculada,

a través d'aquesta o d'una altra proposició; i, finalment, la seva oportunitat política. Deixaré aquí de banda els dos primers supòsits, de naturalesa estrictament jurídica, per ocupar-me d'un argument de política comparada.

Altres estats europeus fan ús de l'amnistia, la tinguin explícitament reconeguda (França, Itàlia o Portugal) o no (Alemanya, Irlanda, Bèlgica) a les seves constitucions i en algunes ocasions, l'han concebuda, precisament, com a via de supera-

ció de conflictes polítics vinculats a reivindicacions de caràcter territorial. En serveixen d'exemple les tres promulgades a França, a la dècada dels anys seixanta, relacionades amb la independència d'Algèria, o la concedida, a finals dels vuitanta, als independentistes de Nova Caledònia. En dates més recents, el Regne Unit ha amnistià els fets de trenta anys de Troubles nord-irlandesos, amb un miler de morts pendents de resoldre.

Però d'amnisties, n'hi ha hagut d'altres i amb les motivacions més diverses, la qual cosa demostra que no és cert que hagin d'anar associades necessàriament a un moment transicional, de canvi de règim polític, com s'afirma, invocant el precedent singular de l'espanyola de 1977. Amb un sol exemple, entre molts, n'hi haurà prou:

aquest estiu, Portugal ha amnistià, parcialment, tots els menors de trenta anys per certs delictes comesos amb motiu de la visita del papa Francesc.

Per què, a diferència dels estats del seu entorn, l'espanyol hauria de renunciar a la facultat de desistir de l'exercici de la seva potestat punitiva, si considera que hi concorren bones raons?

* Professor titular de Dret penal de la UIB

► TEMA

Recuperació turística

El turisme internacional avança a bon ritme cap a volums de negocis anteriors a la pandèmia de COVID-19. Es calcula que durant el primer trimestre de 2023 ja han viatjat el doble de persones que durant el primer període de 2022. No obstant això, els conflictes armats no ajuden a la recuperació turística a les zones en conflicte, però que potser més ho necessiten.

Reflexions entorn de l'Índex de Pau Global i el turisme

♦ Antònia Ripoll Martínez *

L'Organització Mundial del turisme augura per al 2023 la recuperació turística mundial. Es produeix en un món que segons l'*Institute for Economics & Peace*, a l'informe del 2023 sobre l'Índex de Pau Global, constata que aquest s'ha deteriorat un 0,42 %. Cal dir que la publicació és anterior a la guerra entre Israel i Pa-

lestina.

L'índex reflecteix: els conflictes externs, les morts per conflictes externs, la inestabilitat política, les relacions frontereres, els refugiats i desplaçats interns, els crims violents, les morts per conflictes interns, percepcions de criminalitat, exportacions d'armes, taxa d'empresonament i cost del personal dels serveis armats.

Amb perspectiva observem que les guerres i el turisme són incompatibles, com així es constata amb la Primera Guerra Mundial, la guerra

Civil Espanyola, la Segona Guerra Mundial, els enfrontaments entre Israel i Palestina, la guerra dels Balcanes, la primera guerra del Golf, l'atemptat de l'11-S i invasió de l'Iraq, la pessimament nomenada 'Primavera Àrab' i la guerra de Síria, etc. Fins a arribar a la guerra de Rússia i Ucraïna del 2022.

Durant les darreres set dècades, excepte la crisi de la COVID, el turisme no ha fet més que seguir una tendència de creixement amb alguns

parèntesis de recessió, ràpidament superats.

Amb la invasió d'Ucraïna per part de Rússia, es dispararen totes les alarmes de crisi, però el turisme mundial ha seguit la seva recuperació postpandèmica.

Podríem concloure que el turisme presenta una capacitat de conviure i de recuperació respecte al que fa als conflictes, alguns l'anomenen resiliència. En certa manera sembla que el sector, a escala mundial, s'ha fet immune a les guerres.

Té a la disposició tot un conjunt de mercats alternatius als que hi ha conflicte i segueix creixent malgrat les crisis humanitàries.

Sempre ens quedarà el casolà lema de '25 años de paz'.

* Doctora en Estudis Humanístics (URV) i professora de Geografia del Turisme a l'EHB

► TEMA

Realitat econòmica balear

Que els ingressos mitjans a les Balears són inferiors a la mitjana espanyola, com també ho és la taxa de pobresa, són només dues de les conclusions d'aquest informe que cada any, d'ençà del 2002, ve publicant el CES.

Presentació de la Memòria del CES 2022

♦ Miguel Carranza Guasch *

Un any més tenim a la nostra disposició la nova Memòria del Consell Econòmic i Social (CES) 2022. La novetat principal, anunciada pel president de la Comissió de Treball de la memòria del CES 2022, Carles Mulet, ha estat l'anunci sobre la nova pàgina web,

<https://memoriesib.es/2022/> des de la que es podran fer les consultes de totes les memòries que ha publicat el CES, sent una eina de treball per a qualsevol investigador social, i per a tots els polítics que vulguin conèixer més a prop la realitat de les nostres illes.

Aquesta memòria, dirigida per Anna Grau, recopila les principals dades socioeconòmiques i laborals de les Illes Balears, analitzades des d'una perspectiva històrica. Es po-

den trobar dades que constaten la realitat ja coneguda de les nostres illes, com per exemple tot el que envolta el tema de l'habitatge; en aquest sentit, un any més, les illes «estan en la pitjor posició si es posa en relació la renda mitjana i el preu de l'habitatge», i destaca, amb tot i que és un tema conegut, que les dades reflecteixen que Eivissa és la ciutat on l'habitatge és el més car de tot l'Estat.

Respecte de la 'Qualitat de vida i estat del benestar', a més del referent a l'habitatge, es pot fer incidència al fet que «els ingressos mitjans són inferiors a la mitjana espanyola, com també ho és la taxa de pobresa», i creuant ambdós indicadors, tenim com a resultat que viure al nostre territori és, en el conjunt de l'Estat espanyol, el que presenta més difi-

cultat per viure.

Entre les dades positives, amb tot i que amb «l'actualització amb les dades del 2021 implica un lleuger empitjorament de la posició de les Illes Balears en relació amb la

resta de comunitats autònomes», l'índex de qualitat del treball és dels millors arreu de l'Estat. A més, també es pot apreciar que després de l'aturada de l'economia per mor de la pandèmia, l'any 2022 «ha suposat assolir un

ritme de creació d'ocupació dels més intensos de la sèrie històrica».

Totes les dades es poden consultar a la plana web mencionada, a més de la memòria i el seu resum executiu.

* Politòleg i doctor en Història, professor tutor a la UNED Illes Balears.

